

DIVADLO PETRA BEZRUČE V OSTRAVĚ
vyznamenané „Za zásluhy o výstavbu“
Sezóna 1977/78

GRIGORIJ GORIN

Ten, který nikdy nezalhal

Překlad Růžena Pochová

Režie Josef Janík

Asistent režie Ivan Misar

Výprava Otakar Schindler j. h.

Hudba Zdeněk Pololánik

Představení řídí Marta Bielecká

Text sleduje Marta Veselá

O s o b y

Baron von Münchhausen

Marta, jeho družka

Jacobina von Münchhausen,
jeho choť

Theofil von Münchhausen,
jeho syn

Tomáš, sluha

Purkmistr

Rammkopf, advokát

Soudce

Pastor

Šikovatel

Fantasta

Hudebník

Chlapec

O b s a z e n í

Milan Šulc

Johana Tesařová

Marie Viková

Vítězslav Kryške

Jeroným Horák

Arnošt Borovec

Miloslav Čížek

Jiří Zach

Jaroslav Těšitel

Kostas Zerdalogu

Ivan Misar

Václav Roštlapil

Ondřej Malý j. h.

ten, který nikdy
nezalhal
napsal: g.gorin

33. SEZONA

PROGRAM DIVADLA PETRA BEZRUČE V OSTRAVĚ
UMELECKÝ ŘEDITEL LADISLAV KNIŽÁTKO

PROGRAM PŘIPRAVILA DRAMATURGYNĚ JANA
PATEROVÁ — VÝTVARNÁ SPOLUPRÁCE MARTA
ROZSKOPFOVÁ.

VYTISKLY MORAVSKÉ TISKAŘSKÉ ZÁVODY,
N. P., PROVOZ 22, HOLLAROVA 14, OSTRAVA 1.

VEŠKERÁ PRÁVA K PROVOZOVÁNÍ TOHOTO
DÍLA ZASTUPUJE DÍLA PRAHA.

CENA 2,— Kčs

Premiéra 24. března 1978 v 19 hodin

Kdo by neznal jeho neuvěřitelná dobrodružství! Ze studně napájel polovinu koně, zatímco druhá polovina se pásala na louce; létal na dělové kouli, šplhal se na měsíc po stoncích tureckého bobu a spouštěl se na zem po slaměném provaze, který shora uřezával a dole navazoval; vytáhl sebe i koně z bláta za copánek vlastní paruky. Baronovy fantastické výmysly, výmysly tohoto nepřekonatelného chvastouna a lháře jsou všeobecně známy. Kdo však byl autor, který si vymyslel všechny tyto historky, nebylo dosud přesně zjištěno. Je jenom známo, že baron Prášil není smyšlený literární hrdina. Jmenoval se Karl Friedrich Hieronymus von Münchhausen a některé epizody neuvěřitelných historek se do jisté míry shodují s jeho skutečným životopisem... Západoněmecké městečko Bodenweder je hrdé na to, že právě tady se narodil nejznámější lhář na světě. Uprostřed města byl baronu Münchhausenovi postaven pomník. V jeho domě je nyní radnice a jedna místnost byla ponechána jako muzeum. Když městečko slavilo 250. výročí baronova narození, sjelo se sem na 10 000 turistů. Mezi čestnými hosty bylo 60 lidí, kteří se pokládají za baronovy potomky. Slavnost se vydařila. Herci hráli na náměstí dobrodružství barona von Münchhausena. Z jeho pomníku — poloviny koně, na němž sedí neohrožený baron — tekla nikoliv voda jako obyčejně, ale pivo. Ministerstvo pošt NSR vydalo známku s vyobrazením tohoto pomníku. A tak nejnestoudnější lhář sklízí slávu i po 250 letech.

(Pralnikov, NEDĚLJA, Moskva)

Současný sovětský dramatik Grigorij Gorin se titulní postavou své hry „Ten, který nikdy nezalhal“ vrací k slavným pololegendárním hrdinům evropské historie a tradice lidové slovesnosti. Historická tematika je pro Gorina příznačná. V tragikomedii „Zapomeňte na Hérostrata“ zpracovává poslední etapu života Řeka Hérostrata, jenž roku 356 př. n. l. zapálil jeden ze sedmi divů světa — Artemidin chrám v Efesu, v „Thylu Ulenspieglovi“ vypráví o osudu lidového hrdiny nizozemského povstání proti Španělsku.

Stejně jako Thyl Ulenspiegel je baron Münchhausen (známější jako baron Prášil) populární postavou zejména v německy mluvící oblasti, přestože ani u nás nezůstal neznámým — vzpomeňme alespoň na úspěšný film Karla Zemana. Historek, jež se váží k postavě barona Münchhausena, je bezpočet a Gorin si z nich důmyslně vybírá jen některé; příběh s létající pečenou kachnou, vynález nového kalenáře, legendární let na měsíc i baronovo „zmrtvýchvstání“. Zatímco však hlavním tématem Thyla Ulenspiegla byl boj za národní i myšlenkovou svobodu a Hérostratův čin byl podnětem pro kritiku přeceňování vlastní osobnosti, příběh barona Münchhausena klade důraz na svobodu ducha, fantazie, na osvobození člověka ve svém vlastním já, na odpoutání se od malichernosti, na boj proti měšťáctví a konvenčním předsudkům. A to je téma, které pro nás zůstává stále aktuální, vždyť člověk se potřebuje smát, musí se umět radovat i z nejprostších věcí, nemůže opustit svět fantazie. Kredem barona Münchhausena ve hře (a stejně jejího autora) je úsměv a fantazie, protože bez nich by byl život šedivý a smutný a nakonec — lidská hloupost se může skrývat právě za nejvážnější tvář. JANA KEILOVÁ

TŘI OTÁZKY PRO MILANA ŠULCE

CO SI MYSLÍTE O POSTAVĚ BARONA PRÁŠILA?

Zdá se mi naprosto nepodstatné, co si myslím o baronu Prášilovi já. Ale velice by mě zajímalo, co si pomyslí pan baron o mně po spuštění poslední opony. Pozval jsem ho na představení a slíbil, že přijde. Možná, že sedí právě vedle Vás.

MLUVÍTE VŽDYCKY PRAVDU?

Víte, co to dá práce prolhat se k pravdě? Začíná to někde u kostky cukru, pokračuje nějakým tím — sím, pane učiteli, neumím to, protože... a dalším ujištěním, že já samozřejmě nekouřím atp. Ale jak tak člověk za sebou zanechává větší část života, zjistí, že mu na lhaní už tolik času nezbývá.

JSTE SVÝM ZALOŽENÍM DOBRODRUH?

Samozřejmě! Stal jsem se jím v okamžiku, kdy jsem se narodil. A stále se snažím udržet si v sobě místečko vyhrazené pro dobrodružství, abych mohl dál žít nádherné příběhy, které nám do kolébky dává naše lidová moudrost. Prožíváte je také? Nestydte se přiznat si to, i když je Vám už 18 nebo 80 let. Jsou to nádherné vteřiny života, plné opravdového dobrodružství, až po okraj naplněné fantazií.

